

عنوان مقاله:

حقوق شهروندی در عریضه های زنان عصر مشروطه (دوره دوم و سوم مجلس شورای ملی)

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ایران، دوره 3، شماره 3 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

سیمین فصیحی - استادیار گروه تاریخ دانشکده ادبیات، زبانها و تاریخ دانشگاه الزهرا

خلاصه مقاله:

این مقاله در صدد است تا نشان دهد که می توان شکوائیه های زنان دوره مشروطه، مبتنی بر اسناد به جامانده از دوره های دوم و سوم مجلس شورای ملی را با ارجاع به ارکان چهارگانه حقوق شهروندی، یعنی برابری، آزادی، امنیت و مالکیت، تحلیل کرد. در جهت اثبات چنین ادعایی و یا روشن ساختن چنین تحلیلی، مقاله در دو بخش سامان داده شده است، در بخش نخست بحثی عرضه تاریخی نظری در باره چیستی و تاریخ شهروندی و حقوق شهروندی شده است و از آن دو نتیجه اصلی برکشیده شد: نخست این که اهم حقوق شهروندی مبتنی بر بند دوم اعلامیه ۱۷۹۳ حقوق انسان و شهروندی در چهار حق اصلی، یعنی حق برابری، حق آزادی، حق امنیت و حق مالکیت قابل تلخیص هستند؛ دوم اینکه حقوق فردی و حقوق شهروندی هم به لحاظ ذاتی و هم همانگونه که از عنوان «اعلامیه حقوق انسان و شهروندی» بر می آید، حقوقی درهم تنیده هستند. تا حدی که می توان گفت هر حقی در این حوزه ها هم فردی و خصوصی است و هم در عین حال حقی شهروندی. مبتنی بر چنین نتایجی، به ویژه نکته دوم است که قسمت دوم مقاله سامان یافته است: در این قسمت بر جنبه هایی از شکوائیه های زنان تاکید شده است که در آنها پی گیری حقوق خصوصی صراحتا یا تلویحا در متن بزرگتری یعنی در متن حقوق شهروندی نهاده شده است. آنچه از بخش دوم این مقاله حاصل شده است این است که خطاب هایی مانند «امنای ملت»، «نمایندگان محترم و حافظین حقوق ملت» و به کار گیری اصطلاحاتی نظیر «حقوق ملت»، «خدمت به عالم انسانیت»، «تجویز قانون»، «عموم ملت»، «تابعیت ایرانی»، «تساوی تمام افراد در حقوق»، «ضرورت سلب آزادی از حکام ستمگر»، تاکید بر حق مالکیت و امنیت و اصطلاحاتی مشابه که در متن عریضه ها به کار گرفته شده است، که همگی نشانه آشنایی زنان با مفاهیم حقوق شهروندی بوده است.

کلمات کلیدی:

عریضه های زنان، عصر مشروطه، حقوق شهروندی، برابری، آزادی، امنیت، مالکیت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1300280>

